

Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest *Camara t. België* (nr. 49255/22)

13 juli 2026

**Door Myria (Federaal Migratiecentrum) en het Federaal Instituut voor de
bescherming en de bevordering van de Rechten van de Mens (FIRM)**

Myria, het Federaal Migratiecentrum, is een onafhankelijke openbare instelling die als wettelijke opdracht heeft om de overheid te informeren over de aard en de omvang van migratiestromen, te waken over het respect voor de grondrechten van vreemdelingen en de strijd tegen mensenhandel en mensensmokkel te stimuleren. Myria voert deze opdrachten uit in een geest van dialoog en overleg met alle betrokken actoren.

Het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM) werd opgericht bij wet van 12 mei 2019 om bij te dragen tot de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens in België. Het is geaccrediteerd met B-status door de wereldwijde alliantie van nationale mensenrechteninstellingen (GANHRI). Deze tussenkomst maakt deel uit van zijn opdracht om de tenuitvoerlegging door de Belgische overheden van hun internationale verplichtingen op te volgen en om samen te werken met internationale mensenrechtenorganisaties.

INHOUD

1. Inleiding	2
2. Situatie van de opvangcrisis in België.....	4
2.1. Stand van zaken	4
2.1.1. Weigeringspercentage op het moment van de aanvraag van de opvang....	4
2.1.2. Aantal verzoekers op de wachtlijst	5
2.1.3. Aantal plaatsen in het opvangnetwerk	7
2.1.4. Impact op de grondrechten en de menselijke waardigheid	7
2.2. Maatregelen van de Belgische overheden	9
2.2.1 Afbouw van de capaciteit van het opvangnetwerk	9
2.2.2. Verlaging van het budget van Fedasil	10
2.2.2.....	12
2.2.3 Schrapen van de wettelijke mogelijkheden om opvang onder de vorm van financiële hulp toe te kennen en van de redactie van een spreidingsplan	12
2.2.4 Uitsluitingen en beperkingen van het recht op opvang voor bepaalde categorieën verzoekers om internationale bescherming	14
3. Rechtsstaat in crisis: aanhoudende niet-uitvoering van de vonnissen	15
3.1 Niet-uitvoering van de beslissingen van de arbeidsrechtbanken die de opvang bevelen	16
3.1.1 In individuele gevallen	16
3.1.2 Gezinnen	17
3.2 De staat blijft weigeren om dwangsommen te betalen	17
3.2.1 Dwangsommen: de regering weigert te betalen	17
3.2.2 Moeilijkheden om de staat te dwingen dwangsommen te betalen	18
3.3 De regering negeert een arrest van het Grondwettelijk Hof	19
3.4 De retoriek evolueert	21
4. Conclusie.....	22
5. Aanbevelingen	23

1. Inleiding

1.1 Arrest Camara en opvolging door het Comité van Ministers

1. Deze bijdrage volgt op de zaak *Camara*¹, waarin de schending door België van artikel 6 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (EVRM) is vastgesteld. Deze veroordeling omvat twee essentiële aspecten, namelijk de eerbiediging van het recht op opvang² en de niet-naleving van definitieve rechterlijke beslissingen³.
2. In het kader van de opvolging van dit arrest hadden Myria - Federaal Migratiecentrum (verder Myria) - en het Federaal Instituut voor de rechten van de mens (verder FIRM), twee onafhankelijke openbare instellingen⁴, een eerste schriftelijke bijdrage⁵ overgemaakt aan het Comité van Ministers met het oog op zijn vergadering van 17-19 september 2024 en een tweede schriftelijke bijdrage⁶ met het oog op de vergadering van 15-17 september 2025.
3. In zijn laatste beslissing van 17 september 2025 heeft het Comité van Ministers benadrukt dat de crisis aansleept en dat de humanitaire situatie verontrustend is, en de Belgische overheden oproepen om *‘zo snel mogelijk alle mogelijke middelen in te zetten’* om alle rechthebbende verzoekers opvang te verlenen en op die manier alle rechterlijke beslissingen uit te voeren. Het Comité drukte met name zijn bezorgdheid uit over de *“constante verlaging van het aantal opvangplaatsen sinds eind 2024”* en *“de gevolgen van andere geplande maatregelen, in het bijzonder de aanzienlijke besparingen op het federale budget voor de opvang van asielzoekers en van de capaciteit op lange termijn van het opvangnetwerk, alsook het schrappen van wettelijke oplossingen die de crisis kunnen helpen oplossen”*⁷.

¹ Europees Hof voor de rechten van de mens (verder ‘EHRM’), [Camara t. België](#), nr. 49255/22, 18 juli 2023.

² Het EHRM stelde *‘Een systemisch falen (...) van de overheid om zich te schikken naar haar eigen nationale wetgeving (...) wat betreft het recht op opvang van verzoekers om internationale bescherming’* vast. Het EHRM wijst er ook op dat de niet-naleving door de Belgische regering van haar eigen wetgeving *‘onverenigbaar is met het primaat van het recht’* en verplicht haar om *‘gepaste maatregelen te nemen om een einde te maken’* aan die praktijk (EHRM, [Camara t. België](#), § 145).

³ Het EHRM benadrukt *‘een systematische tekortkoming van de Belgische autoriteiten’* *‘om definitieve rechterlijke beslissingen betreffende de opvang van verzoekers om internationale bescherming uit te voeren’*. (EHRM, [Camara t. België](#), § 118) en dat de Belgische Staat zich schuldig heeft gemaakt aan een *‘kennelijke weigering om zich te schikken naar de injuncties van het nationale rechtscollège, die de essentie zelf van het door artikel 6 § 1 van het Verdrag beschermde recht heeft aangetast’* (§ 121).

⁴ Die tussenkomst kadert in hun respectievelijke mandaten van opvolging van de tenuitvoerlegging door de Belgische regering van haar internationale verplichtingen (voor het FIRM: art. 5 § 3, wet van 12 mei 2019 tot oprichting van een Federaal Instituut voor de bescherming en de bevordering van de rechten van de mens. Voor Myria: art. 3, 2°, wet van 15 februari 1993 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding met het oog op de omvorming ervan tot een federaal Centrum voor de analyse van de migratiestromen, de bescherming van de grondrechten van de vreemdelingen en de strijd tegen de mensenhandel).

⁵ 1507e vergadering (september 2024) (MR) - Regels 9.2 en 9.6 - Antwoord van de overheden (25/07/2024) naar aanleiding van op een tussenkomst van NIRM (MYRIA en het Federaal Instituut voor de Rechten van de Mens (FIRM)) (10/07/2024) over de zaak *Camara t. België* (verzoekschrift nr. 49255/22), [DH-DD\(2024\)833rev](#), 25 juli 2024.

⁶ Myria & FIRM, [Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest Camara t. België \(nr. 49255/22\)](#), 2 juli 2025.

⁷ Zie [beslissing van het Comité van Ministers van 17 september 2025](#).

4. Met deze bijdrage willen Myria en het FIRM een update van de situatie geven met het oog op het nieuwe onderzoek van de zaak door het Comité van Ministers, gepland voor september 2026. Deze bijdrage vermeldt de maatregelen die de Belgische overheden hebben genomen sinds de laatste beslissing van het Comité⁸ en de maatregelen van het nieuwe actieplan dat de Belgische overheden op 25 juni 2026 hebben ingediend⁹.
5. Myria en het FIRM benadrukken tot slot dat het arrest *Camara* werd bevestigd door een nieuw arrest van 9 april 2026, waarin het EHRM een schending van artikel 3 van het EVRM heeft vastgesteld. Het Hof oordeelde dat de levensomstandigheden ‘*de minimumdrempel van ernst hadden overschreden*’¹⁰. Aangezien dit arrest niet wordt behandeld tijdens de vergadering van het Comité van Ministers in september 2026, wordt het in het kader van deze bijdrage niet verder besproken.

1.2 Structuur van de tussenkomst

6. Deze tussenkomst geeft eerst een stand van zaken van de opvangcrisis in België (deel 2) en behandelt vervolgens de systematische niet-uitvoering van de rechterlijke beslissingen inzake het recht op opvang en de risico's voor de rechtsstaat (deel 3). Op het einde van de bijdrage worden aanbevelingen geformuleerd (deel 4).

1.3 Geraadpleegde actoren

7. De volgende personen en instellingen werden geraadpleegd voor de redactie van deze tussenkomst: Fedasil, de Refugee Legal Helpdesk van de Balie van Brussel, de ngo's Vluchtelingenwerk Vlaanderen en CIRÉ, en de advocaten Jean-François Gérard en Pierre Robert. Myria en het FIRM bedanken hun gesprekspartners voor hun hulp en benadrukken dat ze als enige verantwoordelijk zijn voor de inhoud van deze tussenkomst.

⁸ Zie Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen, [DOC 56-0914/001](#), 4 juni 2025; Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de behandeling van een volgend verzoek om internationale bescherming, [DOC 56-0912/001](#), 4 juni 2025.

⁹ 1569th meeting (September 2026) (DH) - Action Plan (25/06/2026) - Communication from Belgium concerning the case of *Camara v. Belgium* (Application No. 49255/22).

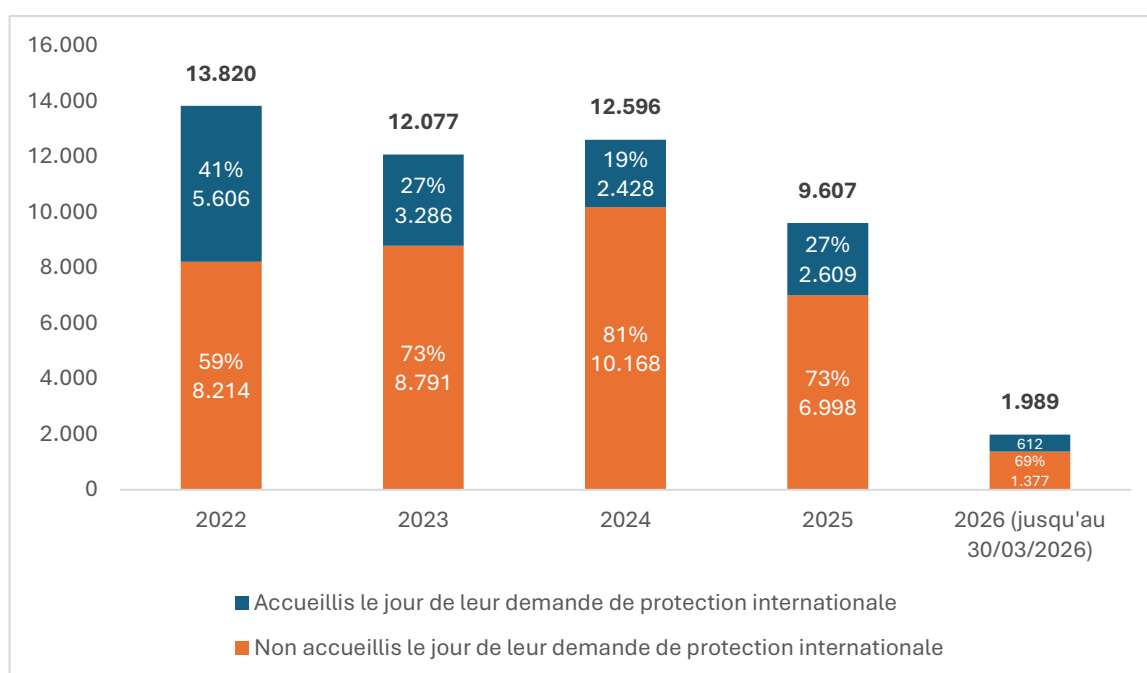
¹⁰ EHRM, [M.V. en anderen t. België](#), 9 april 2026, verzoekschrift nr. 52836/22 en 3 andere. In dat arrest heeft het EHRM geoordeeld dat de levensomstandigheden in casu “*de minimumdrempel van ernst, vereist door artikel 3 EVRM hadden overschreden*”, gelet op de tijd die de Belgische Staat heeft genomen om de nationale rechterlijke beslissingen en de voorlopige maatregelen van het EHRM uit te voeren.

2. Situatie van de opvangcrisis in België

2.1. Stand van zaken

2.1.1. Aantal weigeringen van opvang op het moment van de aanvraag

Aantal alleenstaande mannen, verzoekers om internationale bescherming met recht op opvang, opgesplitst in het aandeel dat *opvang kreeg op het moment van de aanvraag (blauw)* en het aandeel aan wie *de opvang werd geweigerd (oranje)* (bron: Fedasil)

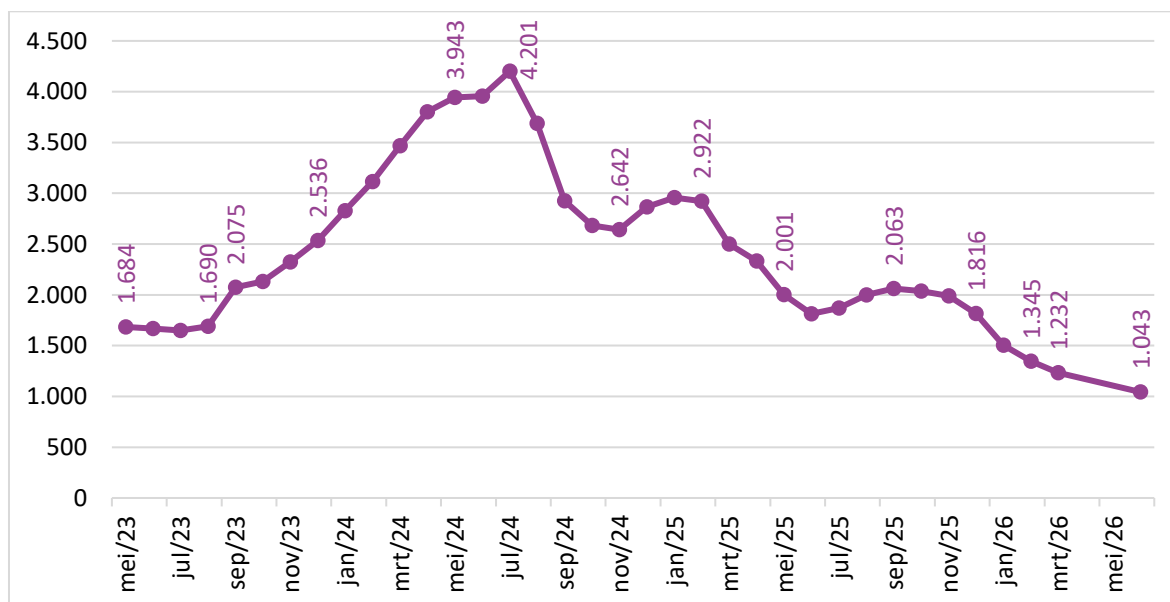
8. Sinds 2022 krijgt tussen 60% en 80% van de alleenstaande mannelijke verzoekers om internationale bescherming geen plaats in een opvangcentrum op de dag van registratie van hun verzoek, in strijd met het toepasselijk recht¹¹. Dit percentage blijft doorheen de jaren relatief stabiel, wat aantoonst dat de overheden nog steeds niet in staat zijn om het recht op opvang na te leven ondanks de daling van het aantal verzoekers. Zo werd tussen 1 januari 2026 en 30 maart 2026 aan 1.377 verzoekers om internationale bescherming, of 69% van het aantal alleenstaande mannen dat in die periode opvang vroeg, de opvang waarop zij recht hadden geweigerd op de dag van hun aanvraag.

¹¹ [Richtlijn 2024/1346](#) tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herwerkt) bepaalt immers in zijn artikel 19 dat de lidstaten de verzoekers om internationale bescherming toegang tot materiële opvangvoorzieningen moeten garanderen “*vanaf het moment dat zij hun verzoek om internationale bescherming doen*” (§ 1). Artikel 6, § 1 van de [wet van 12 januari 2007](#) over de opvang van verzoekers om internationale bescherming stipt aan dat de opvang verschuldigd is “*vanaf het doen*” van het verzoek om bescherming.

9. Deze indicator is cruciaal: zolang de Belgische Staat niet in staat is om opvang te geven aan alle verzoekers vanaf de dag waarop ze hun verzoek doen, komt hij zijn nationale en internationale verplichtingen niet na.

2.1.2. Aantal verzoekers op de wachtlijst

Verzoekers met recht op opvang, ingeschreven op de wachtlijst (bron: Fedasil)

10. Deze grafiek geeft het aantal verzoekers om internationale bescherming weer op de wachtlijst (soms ‘doorstroomlijst’ genoemd) van Fedasil¹² op een bepaalde datum. Sinds 2022 bedraagt de gemiddelde wachttijd voor een opvangplaats 2 tot 4 maanden¹³. De daling die sinds 2025 wordt vastgesteld lijkt het gevolg te zijn van een algemene daling van de verzoeken om internationale bescherming¹⁴, alsook van het schrappen van het recht op opvang voor sommige categorieën van verzoekers om internationale bescherming (zie punt 2.2.4.).

¹² Ter herinnering, de nationale rechtscollages hebben het bestaan zelf van die wachtlijst, en a fortiori de normalisatie ervan, als illegaal bestempeld omdat het wettelijk kader duidelijk stelt dat het recht op opvang verschuldigd is vanaf het moment waarop het verzoek om internationale bescherming wordt gedaan: “Ze worden enkel uitgenodigd om zich op een wachtlijst in te schrijven en slapen bij gebrek aan andere oplossing op straat tot er een plaats vrijkomt en Fedasil hen contacteert. Hiermee voldoet Fedasil niet aan zijn wettelijke opdracht en blijft ‘hardnekkig’ in gebreke om de veroordeling in hoofddorde uit te voeren” (Rechtbank van eerste aanleg Brussel, [2022/13/C](#), 25 maart 2022).

¹³ Zie notulen van de contactvergaderingen die Myria heeft georganiseerd, beschikbaar op het adres [Contactvergaderingen Internationale bescherming | Myria](#) (geraadpleegd op 20.04.2026). Die wachttijd bedraagt nu 2 maanden, maar is ooit langer geweest; zie met name: EHRM, [M.V. en anderen t. België](#), 9 april 2026, § 103, dat wachttijden tot 338 dagen vermeld voor gevallen tussen 2022 en 2024.

¹⁴ Die daling doet zich zowel in de EU als in België voor. Voor de evolutie van het aantal verzoeken om internationale bescherming in België en in Europa verwijzen we naar het CGVS, 27 januari 2026, [ASIELSTATISTIEKEN: OVERZICHT | CGVS](#); Jean-François Noulet, “[En 2025, moins de personnes ont introduit une demande de protection internationale en Belgique par rapport à 2024 - RTBF Actus](#)”, [rtbf.be](#), 27 januari 2026; Julien Beauvois, “[Baisse des demandes d’asile en Belgique : résultat de la politique de l’Arizona comme le prétend la ministre Van Bossuyt ? - RTBF Actus](#)”, [rtbf.be](#), 15 januari 2026.

11. Het is belangrijk te benadrukken dat de inschrijving op de wachtlijst niet automatisch gebeurt en bovendien complex en weinig toegankelijk blijft, zoals de overheden zelf hebben erkend¹⁵. Dit vormt een bijkomende drempel voor de effectieve uitoefening van het recht op opvang. Zo krijgen alleenstaande mannen aan wie de opvang wordt geweigerd op het moment van hun verzoek een document met de melding “*Wegens de verzadiging van het opvangnetwerk kan Fedasil momenteel niet aan iedereen een opvangplaats garanderen*”¹⁶, samen met informatie over de mogelijkheid om zich op een wachtlijst in te schrijven en een verwijzing naar een informatiepunt.
12. Meer fundamenteel is het onmogelijk te weten hoeveel mensen geen opvang hebben gekregen, aangezien de Belgische overheden geen monitoring uitvoeren. Daardoor kan onmogelijk worden vastgesteld hoeveel personen niet op die lijst zijn ingeschreven, en bijgevolg het reële aantal verzoekers die op een opvangplaats wachten¹⁷. Tegelijkertijd wordt een sterke stijging vastgesteld van het aantal verzoekers om internationale bescherming die zich tijdens hun procedure buiten het opvangnetwerk bevinden zonder dat duidelijk is of dit vrijwillig dan wel gedwongen is (+ 20.000 personen tussen 2022 en 2025, zie *infra*, 2.2.4). Dat kan erop wijzen dat tal van verzoekers die ondanks hun recht op opvang geen plaats in een centrum krijgen, tijdens hun procedure buiten het netwerk verblijven, zonder zich in te schrijven op de wachtlijst. De Belgische overheden geven geen informatie hierover in hun actieplan.
13. In afwachting van een plaats worden verzoekers aan hun lot overgelaten of doorverwezen naar het Brusselse daklozennetwerk, een praktijk die het HJEU als onwettig beschouwt¹⁸.
14. Zolang deze wachtlijst bestaat, schendt België zijn nationale en internationale verplichtingen inzake opvang¹⁹.

¹⁵ Myria, [Verslag contactvergadering internationale bescherming - maart 2026](#), 18 maart 2026, p. 52 en v.; Myria, [Verslag contactvergadering internationale bescherming - december 2024](#), 4 december 2024, p. 36; 1507e vergadering (september 2024) (DH) - Regels 9.2 en 9.6 - Antwoord van de overheden (25/07/2024) naar aanleiding van een tussenkomst van NIRM (MYRIA en het FIRM) (10/07/2024) over de zaak Camara t. België (verzoekschrift nr. 49255/22), [DH-DD\(2024\)833-rev](#), 25 juli 2024; Zie ook Ciré vzw et al., [Politique de non-accueil: l'Arizona franchit une nouvelle ligne rouge – CIRÉ asbl](#), april 2026, waarin wordt verduidelijkt dat meer dan een kwart van de bezoekers die juridisch advies krijgen van de verenigingen “evenmin op de hoogte zijn van het bestaan van de wachtlijst voor een opvangplaats” (p. 13).

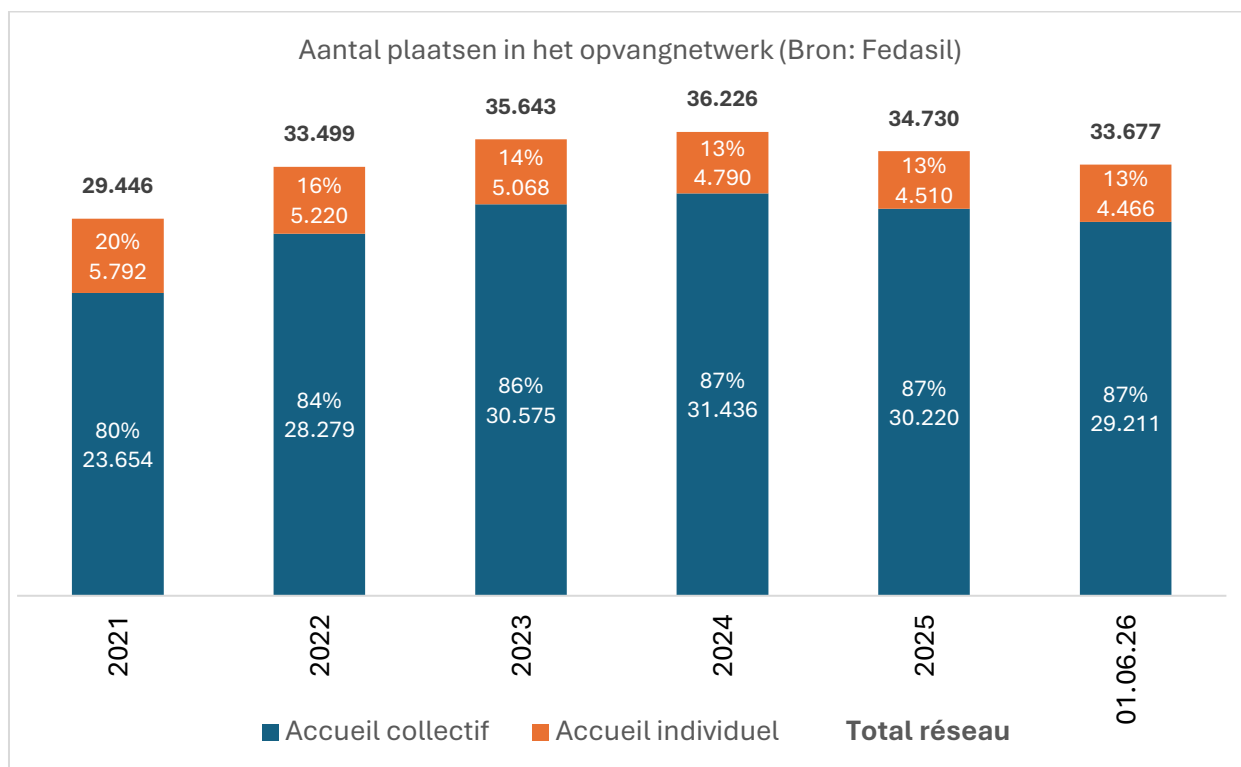
¹⁶ Zie Thomas Willekens, medewerker bij Vluchtelingenwerk Vlaanderen, [LinkedIn](#), mei 2026.

¹⁷ Kamer van volksvertegenwoordigers, [Commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken, zitting 2025-2026](#), 16 december 2025, pp. 54-55.

¹⁸ “De bevoegde instanties van een lidstaat kunnen zich er immers niet toe beperken een verzoeker (...) een lijst van opvangstructuren te verstrekken waartoe hij zich zou kunnen wenden om gebruik te maken van materiële opvangvoorzieningen (...). Integendeel, de in artikel 20, lid 5, van richtlijn 2013/33 neergelegde verplichting om te zorgen voor een waardige levensstandaard, brengt met zich mee dat de lidstaten - juist omdat het werkwoord “zorgen voor” wordt gebruikt - een dergelijke levensstandaard voortdurend en zonder onderbreking moeten waarborgen. Daarbij komt dat de instanties van de lidstaten de toegang tot de materiële opvangvoorzieningen waardoor een dergelijke levensstandaard kan worden gewaarborgd, op georganiseerde wijze en onder hun eigen verantwoordelijkheid dienen te verlenen, ook wanneer zij in voorkomend geval een beroep doen op natuurlijke personen of rechtspersonen uit de particuliere sector om die verplichting onder hun gezag na te komen.” (HJEU [Grote kamer], [Zubair Haqbin t. Fedasil](#), C-233/18, 12 november 2019, §§ 49-50.

¹⁹ [Richtlijn 2024/1346](#), art. 19; [Wet van 12 januari 2007](#), art. 6, § 1 (zie voetnoot nr. 11).

2.1.3. Aantal plaatsen in het opvangnetwerk

15. Sinds eind 2024 daalt het totale aantal opvangplaatsen en is het zelfs teruggevallen op het niveau van 2022 (33.677 plaatsen op 01.06.2026 tegenover 36.226 op 01.01.2025²⁰), terwijl honderden of zelfs duizenden verzoekers om internationale bescherming wachten op een opvangplaats (zie 2.1.1 en 2.1.2) en de Belgische overheden de rechterlijke beslissingen die opvang bevelen, nog steeds niet uitvoeren.

2.1.4. Impact op de grondrechten en de menselijke waardigheid

16. Verzoekers om internationale bescherming aan wie de opvang wordt geweigerd, worden vaak gedurende maanden aan hun lot overgelaten. Hoewel sommige mensen hulp of een tijdelijk verblijf krijgen via het daklozenopvangnetwerk, gaat dat slechts om een fractie van alle mensen die geen opvang hebben. Die plaatsen zijn bovendien tijdelijk en onzeker²¹. Anderen worden gedwongen om in onzekere leefomstandigheden op straat of in kraakpanden te wonen²².
17. Het gebrek aan opvang heeft dan ook ernstige gevolgen voor de geestelijke en de fysieke gezondheid van de verzoekers om internationale bescherming. Die schendingen werden uitgebreid gedocumenteerd door organisaties uit het middenveld. Myria en het FIRM verwijzen

²⁰ Fedasil, [Cijfers](#), geraadpleegd op 15.06.2026.

²¹ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Ciré, Dokters van de Wereld *et al.*, [Politique de non-accueil: l'Arizona franchit une nouvelle ligne rouge – CIRÉ asbl](#), april 2026. Zie ook het kader *hierna*.

²² Zie bv. *Ibidem* ; Amnesty International, [Ni logé.e.s, ni écouté.e.s – Les manquements persistants de la Belgique en matière d'accueil bafouent les droits des personnes demandeuses d'asile](#), april 2025, p. 14.

dan ook naar de verschillende publicaties van die organisaties²³. Daarnaast heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld dat dergelijke situaties de drempel van artikel 3 EVRM kunnen overschrijden en dus kunnen neerkomen op onmenselijke of vernederende behandeling. Dat bevestigde het Hof in april 2026 in de zaak *M.V. t. België*²⁴.

“BRUSSELS DEAL”²⁵ - TOELICHTINGEN

*“Vandaag moet geen enkele asielzoeker die recht heeft op opvang op straat slapen”*²⁶ (verklaringen van de minister van Asiel en Migratie, 12 maart 2026)

Volgens de minister van Asiel en Migratie kent België geen opvangprobleem meer aangezien minder dan 2.000 personen op de wachtlijst staan en de federale overheid simultaan 2.000 extra opvangplaatsen in het Brusselse daklozenopvangnetwerk financiert (‘Brussels Deal’ genoemd).

Deze stelling, die herhaaldelijk werd hernomen²⁷, vereist de volgende verduidelijkingen:

1. De plaatsen die worden gefinancierd in het kader van de ‘Brussels Deal’ maken deel uit van het Brusselse daklozenopvangnetwerk en zijn toegankelijk voor alle dakloze persoon, ongeacht hun verblijfsstatuut. De verzoekers om internationale bescherming die geen opvang krijgen, worden niet automatisch naar deze plaatsen doorverwezen en moeten zelf contact opnemen met de betrokken organisaties, zonder enige garantie op een plaats.
2. Het Brusselse daklozenopvangnetwerk is zelf al enkele jaren volledig verzadigd²⁸. Ook deze noodcentra werken met wachtlijsten²⁹.
3. Het doorverwijzen van niet-opgevangen verzoekers om internationale bescherming naar het daklozenopvangnetwerk werd door het Hof van Justitie van de Europese Unie als strijdig met het Unierecht beschouwd³⁰.

²³ Zie onder andere Amnesty International, [supra](#), april 2025; Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Ciré, Dokters van de Wereld et al., [supra](#), april 2026; ECRE, AIDA en Vluchtelingenwerk Vlaanderen, [Country Report – Belgium \(update 2024\)](#), juni 2025, p. 116 en v.

²⁴ EHRM, [M.V. en anderen t. België](#), 9 april 2026.

²⁵ De “Brussels Deal” is een akkoord tussen de federale staat en het Brussels Gewest dat voorziet in de financiering door de federale staat van 2.000 noodopvangplaatsen in het netwerk voor daklozenopvang in het Brussels Gewest.

²⁶ *“Vandaag moet geen enkele asielzoeker die recht heeft op opvang op straat slapen”*, verklaringen van de minister van Asiel en Migratie (Kamer van volksvertegenwoordigers, [Integraal Verslag - Plenaire zitting, 12 maart 2026](#), p. 91).

²⁷ Zie met name Kamer van volksvertegenwoordigers, [Commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken, zitting 2025-2026](#), 21 oktober 2025, pp. 24; Tex Van berlaer, *“Van Bossuyt (N-VA): ‘Op straat slapen is bewuste keuze’”*, [knack.be](#), 18 september 2025; Rik Arnoudt, *“Minister Van Bossuyt (N-VA) wil aantal gefinancierde opvangplaatsen voor asielzoekers in Brussel halveren | VRT NWS Nieuws”*, [vrt.be](#) 19 mei 2026.

²⁸ Zie bv. BX1, [Les centres d'accueil pour les sans-abris sont saturés : "On est dans une situation compliquée depuis plus d'une dizaine d'années" - BX1](#), [bx1.be](#), 16 januari 2026 ; Anne François/Belga, *“Dramatisch record": Brusselse daklozenorganisatie moet op 1 dag bijna 100 personen weigeren”*, [vrt.be](#), 19 augustus 2025.

²⁹ *“In de laatste zes maanden van het jaar 2025 werd 62% van de aanvragen voor opvang die alleenstaande mannen - alle administratieve situaties samen - bij Samusocial hebben ingediend, geweigerd wegens plaatsgebrek. Dat percentage stijgt tot 75% voor gezinnen.”* (CIRÉ vzw et al., [Politique de non-accueil: l'Arizona franchit une nouvelle ligne rouge – CIRÉ asbl](#), april 2026).

³⁰ HJEU [Grote kamer], [Zubair Haqbin t. Fedasil](#), C-233/18, 12 november 2019, §§ 49-50. Zie hierboven voetnoot nr. 18.

Gelet op deze elementen en de huidige situatie (zie 2.1. en 2.2.) blijkt duidelijk dat de plaatsen die in het kader van de ‘Brussels Deal’ worden voorzien geen opvang en begeleiding kunnen garanderen voor alle verzoekers om internationale bescherming. Bijgevolg waarborgen zij niet de naleving van het recht op opvang. Ze kunnen in ieder geval niet worden beschouwd als opvangplaatsen in de zin van de Belgische en Europese regelgeving, aangezien het om noodopvang gaat, die vaak beperkt is tot één of meerdere nachten en zonder begeleiding, in tegenstelling tot wat de nationale en internationale normen op het gebied van opvang voorschrijven³¹.

Ondanks deze realiteit blijft de minister onterecht beweren dat alle verzoekers om internationale bescherming worden opgevangen en voorziet ze zelfs de halvering van het aantal plaatsen dat in het kader van de ‘Brussels Deal’ wordt gefinancierd³².

2. 2. Door de Belgische autoriteiten genomen maatregelen

18. Myria en het FIRM uiten hun bezorgdheid over een reeks recente maatregelen die de opvangcrisis dreigen te verergeren en waarvan sommigen ingaan tegen de aanbevelingen van het Comité van Ministers:

1. Afbouw van de capaciteit van het opvangnetwerk
2. Verlaging van het budget van Fedasil
3. Schrappen van de wettelijke mogelijkheden om opvang onder de vorm van financiële hulp toe te kennen en van een spreidingsplan
4. Uitsluitingen en beperkingen van het recht op opvang voor bepaalde categorieën verzoekers om internationale bescherming

2.2.1 Afbouw van de capaciteit van het opvangnetwerk

19. De minister van Asiel en Migratie heeft in juni 2025 in het parlement benadrukt dat er geen “bijkomende opvangplaatsen” zouden komen³³ en het federaal regeerakkoord voorziet ook in een “graduele en gevoelige” afbouw van het aantal opvangplaatsen over de volledige zittingsperiode³⁴. Dat voornemen wordt bevestigd in haar “Beleidsnota - Asiel & Migratie” van 22 januari 2026, waarin de minister het volgende aanstipt: “De doelstelling is dan ook een dalende trend in de asielinstroom te bestendigen. Eens deze structurele daling gerealiseerd is en de huidige doorstroomlijst volledig afgebouwd is, zal het opvangnetwerk gradueel worden afgebouwd (...)”³⁵.

³¹ Zie artikel 2, 6° van de Opvangwet en artikelen 5 tot 22 van [richtlijn 2024/1346](#).

³² Rik Arnoudt, “[Minister Van Bossuyt \(N-VA\) wil aantal gefinancierde opvangplaatsen voor asielzoekers in Brussel halveren | VRT NWS Nieuws](#)”, [vrt.be](#), 19 mei 2026. Begin juli 2026 hebben de federale overheden eenzijdig beslist om de financiering te schrappen van 300 plaatsen (RTBF, [Asile et migration, Ahmed Laaouej fulmine contre un désengagement fédéral dans le Brussels deal, 10 juillet 2026](#)).

³³ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, Plenaire zitting van 5 juni 2025, [CRIV 56 PLEN 045](#), pp. 13-14.

³⁴ [Federaal regeerakkoord 2025-2029](#), p. 169. Zie ook Tex Van berlaer, “[Asielopvang: Van Bossuyt mikt op afbouw van 22.000 plaatsen](#)”, [knack.be](#), 9 juni 2026; L’Echo, « [Anneleen Van Bossuyt: "Quand je lis que ma politique est un fiasco, je tombe des nues](#) », [lecho.be](#), 9 juni 2026.

³⁵ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, [Beleidsnota - Asiel & Migratie](#), 22 januari 2026, p. 7.

20. In werkelijkheid is het aantal opvangplaatsen reeds verminderd en blijft het afnemen sinds 2024 (zie punt 2.1.3.), terwijl nog steeds meer dan duizend verzoekers op de wachtlijst staan. De Belgische autoriteiten hebben dus niet gewacht tot de wachtlijst verdwenen was alvorens de opvangcapaciteit af te bouwen, zoals duidelijk blijkt uit de hierboven gepresenteerde grafieken en uit het actieplan van de Belgische staat, en dit ongeacht de ‘schommelingen’ in de loop van het jaar³⁶. De Belgische overheden erkennen dit overigens zelf en verklaren dat *“de daling van het aantal opvangplaatsen wordt verklaard door de sluiting van locaties waarvan de gebouwen moesten worden teruggegeven aan de bevoegde overheden, onder andere Defensie en de betrokken gemeenten, alsook door een politieke beslissing om de noodopvangplaatsen in hotels te sluiten.”*³⁷ Wij onderstrepen. We herinneren ook aan de beslissing van de regering om de stimuli af te schaffen die bedoeld waren om het aantal opvangplaatsen in Lokale Opvanginitiatieven (LOI) te verhogen³⁸.
21. In zijn beslissing van 17 september 2025 uitte het Comité van Ministers zijn bezorgdheid over de *“voortdurende afbouw van het aantal opvangplaatsen sinds eind 2024, terwijl de overheden in vele gevallen niet in staat zijn om de asielzoekers de opvang te geven waarop ze recht hebben”*³⁹.
22. De juridische en humanitaire situatie blijft dus uiterst problematisch, terwijl de crisis al had kunnen worden opgelost indien het aantal opvangplaatsen van 2024 was gehandhaafd en de Belgische overheden de aanbevelingen van uw Comité hadden opgevolgd.

2.2.2. Verlaging van het budget van Fedasil

23. De Belgische regering plant een aanzienlijke verlaging van de federale dotatie aan Fedasil. Uit de begrotingstabellen blijkt dat de regering van plan is om in de periode 2026-2029 een besparing in de begroting van meer dan 660 miljoen euro te realiseren door het opvangnetwerk voor asielzoekers aanzienlijk in te krimpen⁴⁰.

2024	2025	2026	2027	2028	2029
929.166.000	828.940.000	702.205.000	546.298.000	372.298.000	261.298.000

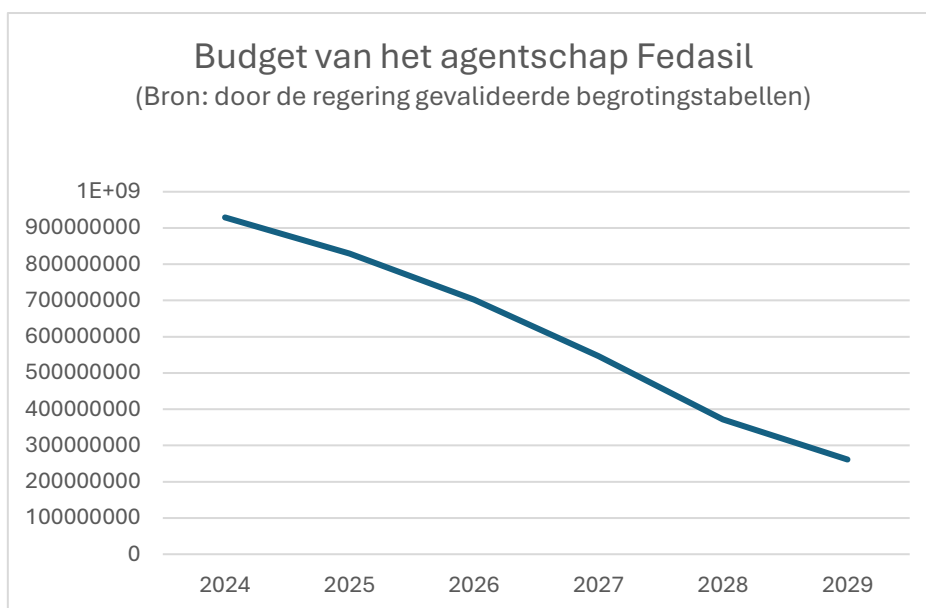
³⁶ [Actieplan van de Belgische Staat](#), 26 juni 2026, pp. 4-5.

³⁷ *Ibidem*, blz. 4.

³⁸ *Ibidem*, blz. 13.

³⁹ Zie [beslissing van het Comité van Ministers van 17 september 2025](#).

⁴⁰ Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, [Verantwoording van de algemene uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 2026-13. FOD Binnenlandse Zaken](#), 28 januari 2026, p. 21 + 55 en vlg.

24. De federale regering wil in totaal ongeveer 1,6 miljard euro besparen op het gebied van asiel en migratie, waarvan ten minste een derde moet komen van het luik asielopvang⁴¹.
25. Om deze aanzienlijke besparing te rechtvaardigen, stelt de federale regering dat het opvangnetwerk gradueel en gevoelig zal worden afgebouwd. Om de sterke daling van middelen voor Fedasil te verklaren, gaan de Belgische autoriteiten ervan uit dat er in 2029 nog slechts 12.000 verzoeken om internationale bescherming zullen worden ingediend. Deze keuze werd bekritiseerd door het Rekenhof dat erop wees dat *“de internationale context een aanzienlijke impact heeft op het aantal asielaanvragen. Daardoor zijn prognoses over een periode van meer dan twee jaar onvoldoende betrouwbaar”*⁴².
26. Myria en het FIRM sluiten zich aan bij deze redenering van het Rekenhof en benadrukken het onvoorspelbare en volatiele karakter van de internationale context, alsook op het onrealistische karakter van de gemaakte prognoses⁴³. Deze besparingslogica is hoe dan ook onverenigbaar met de ambitie om een dynamische opvangcapaciteit (bufferplaatsen) te creëren om in te spelen op de schommelingen van het aantal asielaanvragen⁴⁴.
27. Myria en het FIRM benadrukken dat deze politieke keuzes het opvangnetwerk en de slagkracht van Fedasil zullen verzwakken. Hierdoor wordt de toegang tot huisvesting verder beperkt, terwijl nog steeds meer dan duizend mensen op een plek in het opvangnetwerk wachten. Deze beslissingen druisen in tegen de aanbevelingen van het Comité van Ministers van 2025 dat zich zorgen maakte over *“de gevolgen van andere geplande maatregelen, in het bijzonder de aanzienlijke besparingen*

⁴¹ Dario Van Fleteren, [“Van Bossuyt snoeit fors in asielopvang, ook al wijst niets op dalende instroom”](#), *standaard.be*, 13 mei 2025.

⁴² Rekenhof, [Commentaar en opmerkingen bij de ontwerpen van staatsbegroting voor het begrotingsjaar 2025](#), 15 mei 2025, p. 73.

⁴³ Ter vergelijking: in de jongste 10 jaar waren er jaarlijks 17.000 tot 40.000 aanvragen en vaak meer dan 25.000 aanvragen (zie DVZ, [Verzoekers om internationale bescherming](#) - Jaarlijkse statistieken, 2016-2025, p. 3).

⁴⁴ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, [Strenger betekent niet sterker - hard tegen mensen, zwak voor de toekomst: de impact van Arizona's beleid](#), p. 3.

op het federale budget voor de opvang van asielzoekers en van de capaciteit op lange termijn van het opvangnetwerk”⁴⁵.

28. De verantwoording die de Belgische overheden in hun actieplan uiteenzetten lijkt bovendien tegenstrijdig. Hoewel zij aangeven dat het jaarlijkse budget van Fedasil ‘jaarlijks’ wordt vastgesteld en ‘sinds 2021 voortdurend stijgt’⁴⁶, blijkt duidelijk een aanzienlijke daling uit het hierboven weergegeven budget dat in januari 2026 aan het parlement werd voorgelegd. Dat wordt bevestigd in het actieplan waarin staat dat *“de nieuwe federale regering een reeks bezuinigingsmaatregelen heeft aangekondigd”*. Voor Fedasil zou dat leiden tot een progressieve afbouw van de opvangplaatsen en een rationalisatie van de werkingskosten”⁴⁷. Deze verklaring lijkt in tegenspraak te zijn met het argument dat *“de regering de begrotingsbesparingen geleidelijk en gestructureerd wil doorvoeren”* en het aantal plaatsen pas in een tweede fase zou verminderen (zie hierboven, punt 2.1.3).

2.2.3. Schrappen van de wettelijke mogelijkheden om opvang onder de vorm van financiële hulp toe te kennen en van een verplicht spreidingsplan

29. De regering heeft haar voornemen kenbaar gemaakt om *“de wetgeving [aan te passen] opdat enkel materiële bijstand kan worden toegekend aan asielzoekers”* en om *“de mogelijkheid van een verplicht spreidingsplan van asielzoekers over het grondgebied uit de wetgeving te [schrappen]”⁴⁸.*

30. Het Belgische recht voorziet, zoals toegestaan door het Europese recht⁴⁹, dat Fedasil opvang kan verlenen in de vorm van (financiële) sociale bijstand:

- Ofwel *“in specifieke omstandigheden”* (artikel 11, §3, vierde lid), door geen verplichte plaats van inschrijving van een verzoeker om internationale bescherming aan te duiden of die te schrappen (code 207).
- Ofwel *“in uitzonderlijke omstandigheden die verband houden met de beschikbare plaatsen in de opvangstructuren”* (art. 11, § 4 van de huidige wet), door een OCMW van een specifieke gemeente aan te duiden als verplichte plaats van inschrijving waar de verzoekers om internationale bescherming toegang kunnen krijgen tot opvang in de vorm van sociale (financiële) bijstand. Die aanwijzing geldt voor een welbepaalde periode en *“op basis van een evenwichtige spreiding tussen de gemeenten”⁵⁰* (spreidingsplan). De structurele opvangcrisis, die al meer dan drieënhalf jaar aanhoudt, valt ongetwijfeld onder deze definitie van uitzonderlijke omstandigheden.

⁴⁵ Zie [beslissing van het Comité van Ministers van 17 september 2025](#).

⁴⁶ [Actieplan van de Belgische Staat](#), 26 juni 2026, P. 19.

⁴⁷ *Ibidem*, blz. 20.

⁴⁸ [Federaal regeerakkoord 2025-2029](#), p. 169.

⁴⁹ [Opvangrichtlijn 2013/33/UE](#) van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming, art. 2 en 17; [Richtlijn 2024/1346](#), art. 2 § 7) en 19 § 7).

⁵⁰ Zie ook art. 57ter/1 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

31. Bij wet van 14 juli 2025 (tot wijziging van de wet van 12 januari 2007)⁵¹, hadden de Belgische overheden deze mogelijkheid afgeschaft om opvang toe te kennen in de vorm van financiële hulp in plaats van materiële opvang (“schrapping van code 207”). Het Grondwettelijk Hof heeft deze bepalingen echter vernietigd en stelde in zijn arrest van 21 mei 2026 het volgende: *“De onmogelijkheid om over te stappen van materiële hulp in natura naar een financiële uitkering in situaties waarin er ofwel geen plaats in een opvangcentrum wordt toegewezen wegens verzadiging van het netwerk en elke andere vorm van huisvesting en materiële hulp ten laste van de overheid niet beschikbaar is, ofwel geen plaats in een opvangcentrum is aangepast aan de bijzondere situatie van de betrokkene, brengt evenwel een risico met zich mee dat op substantiële wijze afbreuk wordt gedaan aan het recht van de verzoekers om internationale bescherming om een menswaardig leven te leiden.”*⁵²
32. Wat betreft de mogelijkheid van een spreidingsplan, werd op 8 januari 2026 een wetsvoorstel ingediend om het verplichte spreidingsplan voor opvangplaatsen voor verzoekers om internationale bescherming af te schaffen⁵³. Op het ogenblik van schrijven wordt dit voorstel nog besproken in het parlement. In een advies van 27 februari 2026⁵⁴, pleit Myria ervoor om dit mechanisme niet uit de wet te schrappen en benadrukt dat dit een belangrijk instrument vormt om het recht op menselijke waardigheid en het recht op opvang te garanderen en dus een mogelijke oplossing biedt in crisissituaties (bv. bij een tekort aan opvangplaatsen). Het behoud van de mogelijkheid om een spreidingsplan te activeren geeft blijk van vooruitziendheid en zorgvuldig bestuur, op voorwaarde dat dit gepaard gaat met structureel overleg en samenwerking met de lokale overheden. Als dit wettelijke mechanisme afgeschaft wordt, zou de overheid zichzelf een instrumentarium ontfen waarmee ze in de toekomst snel kan reageren op crisissen dat zorgt voor meer voorspelbaarheid en rechtszekerheid.
33. De Belgische autoriteiten blijven dus niet enkel deze oplossingen verwerpen, maar proberen ook deze opties uit de wet te schrappen. Daarmee wijst de federale regering bestaande, wettelijke en structurele oplossingen af die een antwoord zouden kunnen bieden op de huidige crisis, en dat ondanks het aanhoudende en structurele tekort aan opvangplaatsen. De houding van de Belgische overheden druist in tegen de aanbevelingen van het Comité van Ministers van 2025, dat zich zorgen maakte over *“het schrappen van wettelijke oplossingen die zouden kunnen bijdragen tot het oplossen van de crisis”*⁵⁵.

⁵¹ [Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 12 januari 2007](#) betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen. Meerdere maatregelen van die wet werden opgeschort door [arrest nr. 23/2026 van het Grondwettelijk Hof van 26.02.2026](#) en vervolgens vernietigd door [arrest nr. 66/2026 van 21 mei 2026](#) en zijn dus niet meer van kracht. Zie deel 3 voor discussies over dat arrest.

⁵² Grondwettelijk Hof, [arrest nr. 158/2026 van 21 mei 2026](#), p. 22.

⁵³ [Wetsvoorstel tot wijziging van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn teneinde het verplicht spreidingsplan inzake opvangplaatsen voor asielzoekers op te heffen](#), 08/01/2026; zie ook [Federaal regeerakkoord 2025-2029](#), p. 169.

⁵⁴ Zie het advies van MYRIA, [Het verplichte spreidingsplan inzake opvangplaatsen voor asielzoekers](#), 27 februari 2026, over dit wetsvoorstel.

⁵⁵ Zie [beslissing van het Comité van Ministers van 17 september 2025](#).

2.2.4. Uitsluitingen en beperkingen van het recht op opvang voor bepaalde categorieën verzoekers om internationale bescherming

34. Via twee wetten van 14 juli 2025⁵⁶ hebben de Belgische overheden beslist om het recht op opvang voor onderstaande categorieën te schrappen:

- De verzoekers om internationale bescherming die al internationale bescherming genieten in een andere EU-lidstaat ('M-statussen'), omdat hun verzoek om internationale bescherming als een "volgend verzoek" moet worden beschouwd.
- De minderjarige verzoekers om internationale bescherming indien hun ouders al een verzoek om bescherming hebben ingediend dat werd afgewezen.

De bepaling die het recht op opvang uitsluit voor M-statushouders werd evenwel geschorst bij arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 februari 2026⁵⁷. Het Hof heeft beslist om een prejudiciële vraag te stellen aan het HJEU betreffende de verenigbaarheid van deze maatregel met het Europese recht (met name wat het begrip 'volgend verzoek' betreft) en om de toepassing van deze maatregel op te schorten in afwachting van het antwoord, gelet op het risico op ernstige en moeilijk herstelbare schade. Op het moment van redactie was de procedure nog hangende.

35. Ondanks deze schorsing van het Grondwettelijk Hof en twee arresten van de Raad van State⁵⁸ die de instructies van de minister van Asiel en Migratie aan Fedasil schorsten, blijft de minister van oordeel dat deze categorie verzoekers toch van opvang kan worden uitgesloten⁵⁹.

36. Naast deze regelgeving werden nog verschillende andere maatregelen genomen om het recht op opvang van bepaalde categorieën te beperken en de uitstroom uit het opvangnetwerk te verhogen (inkorting van de proceduretermijnen, maatregelen om de uitstroom te stimuleren met 'maaltijdcheques', enz.)⁶⁰. We wijzen in het bijzonder op de nieuwe regelgeving voor verzoekers om internationale bescherming met beroepsinkomsten die in een opvangcentrum wonen, die bepaalt dat deze verzoekers moeten bijdragen in de opvangkosten ('cumul' regeling), op straffe van uitsluiting uit het centrum⁶¹. In februari 2026 oordeelde de arbeidsrechtbank Luik evenwel dat

⁵⁶ [Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 12 januari 2007](#) betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen; [Wet van 14 juli 2025 tot wijziging van de wet van 15 december 1980](#) betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wat betreft de behandeling van een volgend verzoek om internationale bescherming.

⁵⁷ Grondwettelijk Hof, [arrest nr. 23/2026 van 26 februari 2026](#). Zie deel 3 voor discussies over dat arrest.

⁵⁸ Raad van State, [arrest nr. 267.364 van 8 juli 2026](#); Raad van State, [arrest nr. 266.219 van 27 maart 2026](#).

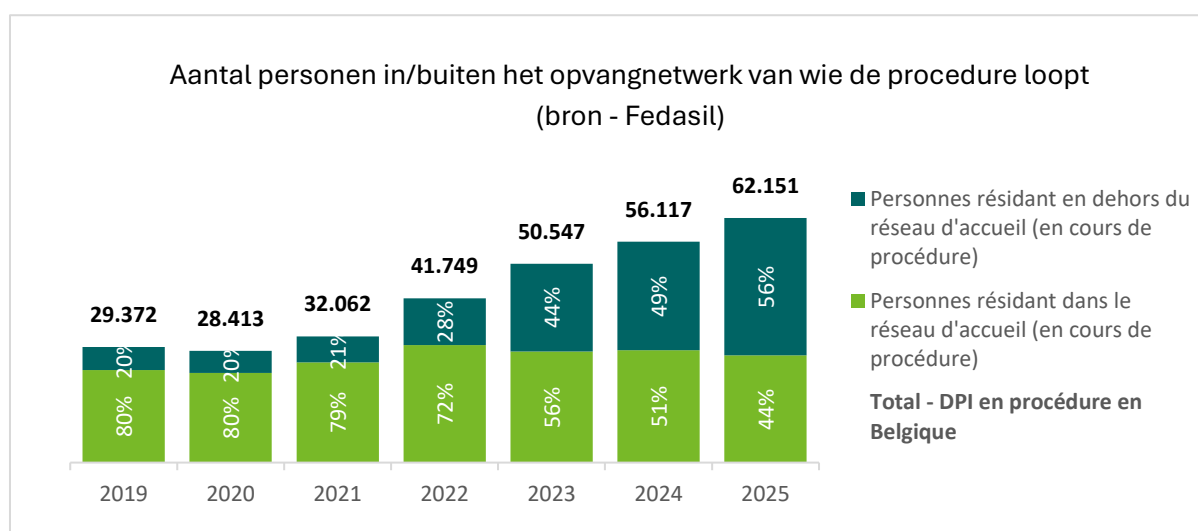
⁵⁹ "Hierdoor is er opnieuw een juridische basis om de opvang te beperken van wie elders al bescherming geniet." (Kamer van volksvertegenwoordigers, Wetsontwerp van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen ter uitvoering van het Migratie- en asielpact van de Europese Unie, [Verslag van de eerste lezing](#), DOC 56 1401/003, p. 8.

⁶⁰ [Actieplan van de Belgische Staat](#), 26 juni 2026, pp. 15-16 en 29-30.

⁶¹ Zie [wet van 25 mei 2024](#) tot wijziging van de wet van 12 januari 2007 betreffende de opvang van asielzoekers en van bepaalde andere categorieën van vreemdelingen; [Koninklijk besluit van 16 april 2014](#) betreffende de toekenning van materiële hulp aan de verzoekers om internationale bescherming met beroepsinkomsten en andere categorieën van inkomsten ([Actieplan van de Belgische Staat](#), 26 juni 2026, p. 22).

de nieuwe regelgeving in strijd is met de Grondwet⁶². Fedasil werd meermaals veroordeeld tot het handhaven van opvang voor personen in nood⁶³.

37. Al deze maatregelen leiden ertoe dat steeds meer verzoekers om internationale bescherming tijdens de procedure buiten het opvangnetwerk verblijven (zie onderstaande grafiek). Ofwel beslissen die verzoekers vrijwillig om niet naar een centrum te gaan of het te verlaten, ofwel gebeurt dat onvrijwillig (beperking recht op opvang door plaatsgebrek of nieuwe regelgeving, uitsluiting uit de centra op basis van de opvangwet, enz.). Deze cijfers moeten worden bekeken in samenhang met de daling van het aantal personen op de wachtlijst van Fedasil: aangezien het actieplan van de Belgische staat geen informatie bevat over de situatie van deze duizenden personen, is het immers niet mogelijk om te weten hoeveel personen met recht op opvang buiten de opvangcentra leven, en/of om er zeker van te zijn dat deze verzoekers ‘buiten de centra’ niet in situaties terechtkomen die in strijd zijn met de eerbiediging van hun grondrechten, in strijd met de geldende regelgeving⁶⁴.

3. Rechtsstaat in crisis: aanhoudende niet-uitvoering van rechterlijke beslissingen

38. In het arrest *Camara* benadrukt het EHRM dat “het beginsel van rechtszekerheid, dat onder meer inhoudt dat de definitieve uitspraak van de rechtbanken niet meer ter discussie mag worden gesteld” een van de fundamentele elementen van de rechtsstaat is⁶⁵.

⁶² Arb.rb. Luik, 25/2452/A en 25/4654/A, 12 februari 2026 met commentaar op AGII, [Arbrb Luik: KB Cumul – bijdrageplicht en sanctie voor asielzoekers in opvang met inkomen is onwettig](#), 26 mei 2026.

⁶³ AGII, [Arbrb Brussel: Fedasil moet opvang blijven voorzien voor asielzoekers in manifeste nood ondanks niet voldane bijdrageplicht](#), 24 oktober 2025.

⁶⁴ Bij beperking of intrekking van het recht op opvang moeten de lidstaten immers “in elk geval” “een levensstandaard in overeenstemming met het Unierecht, met inbegrip van het Handvest, en internationale verplichtingen” waarborgen (Richtlijn (UE) 2024/1346 van 14 mei 2024, art. 23). Zie ook hierboven, voetnoot nr. 62.

⁶⁵ EHRM, [Camara t. België](#), nr. 49255/22, 18 juli 2023, § 117.

39. In dat verband vertoont België echter nog steeds een “systematische tekortkoming”⁶⁶ bij de tenuitvoerlegging van definitieve rechterlijke beslissingen inzake de opvang van verzoekers om internationale bescherming, en blijft het “*kennelijk weigeren om zich te schikken naar de beslissingen van de nationale rechter*”⁶⁷.
40. In de twee voorgaande tussenkomsten werd uitgebreid ingegaan op de niet-uitvoering van rechterlijke beslissingen, die zich op verschillende niveaus voordoet. Dat overzicht is niet opgenomen in deze tussenkomst. Deze tussenkomst focust voornamelijk op de nieuwe evoluties die zich sinds juli 2025 hebben voorgedaan. De context waarin deze evoluties plaatsvinden, omvat de wetswijzigingen van 14 juli 2025 die in punt 2.2.3 werden beschreven. Vervolgens wordt de niet-uitvoering van de beslissingen van de arbeidsrechtbank onderzocht (3.1). Daarna wordt ingegaan op de weigering van de Belgische staat om de dwangsommen te betalen waartoe hij is veroordeeld (3.2), alsook, meer in het bijzonder, op de niet-uitvoering van een arrest van het Grondwettelijk Hof (3.3). Ten slotte wordt ingegaan op de evolutie van de retoriek van de overheid (3.4).

3.1 Niet-uitvoering van beslissingen van de arbeidsrechtbanken die opvang bevelen

3.1.1 In individuele gevallen

41. Sinds het begin van de crisis werden meer dan 11.000 rechterlijke beslissingen betekend aan Fedasil⁶⁸. Het totaal aantal rechterlijke beslissingen (al dan niet betekend) is niet bekend⁶⁹. Bovendien heeft het EHRM tot maart 2026 2.285 voorlopige maatregelen opgelegd in het kader van de opvangcrisis⁷⁰. De federale overheid heeft systematisch geweigerd deze beslissingen uit te voeren⁷¹, en heeft ook geweigerd de opgelegde dwangsommen te betalen⁷².
42. Dat het aantal veroordelingen daalt, betekent niet dat het probleem wordt opgelost. Integendeel, zoals hierboven vermeld, stonden in mei 2026 nog steeds 1.043 personen met recht op opvang op de wachtlijst⁷³ en de wachttijd voor een opvangplaats ligt sinds 2022 gemiddeld tussen de 2 en 4 maanden⁷⁴.

⁶⁶ *Ibid.*, § 118-119.

⁶⁷ *Ibid.*, § 121.

⁶⁸ Cijfers van Fedasil aan Myria en het FIRM.

⁶⁹ Bij wijze van voorbeeld: in 2025 waren er 3.603 veroordelingen, maar slechts 835 vonnissen werden betekend door de verzoekers (cijfers die Fedasil heeft meegedeeld op de [contactvergadering](#) van 20.05.2026). In persartikelen werd eind 2025 gewag gemaakt van meer dan 16.000 veroordelingen (zie bv. BX1, 2 oktober 2025, [Crise de l'accueil en Belgique : Anneleen Van Bossuyt défie la justice, Frédéric Van Leeuw alerte sur l'État de droit - BX1](#)).

⁷⁰ Cijfers van Fedasil aan Myria en het FIRM.

⁷¹ EHRM, [Camara t. België](#), 18 juli 2023, §§ 118-125; Myria & FIRM, [Tussenkomst voor het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest Camara t. België \(nr. 49255/22\)](#), 2 juli 2025.

⁷² Voor de cijfers en de details van die dwangsommen, zie met name Belgische Kamer van volksvertegenwoordigers, Schriftelijke vragen en antwoorden, 26 november 2025, p. 434, beschikbaar op [56K0032.pdf](#); Myria & FIRM, [Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest Camara t. België \(nr. 49255/22\)](#), 2 juli 2025, p.17.

⁷³ Cijfers van Fedasil aan Myria en het FIRM.

⁷⁴ Zie notulen van de contactvergaderingen die Myria heeft georganiseerd, beschikbaar op het adres [Contactvergaderingen Internationale bescherming | Myria](#) (geraadpleegd op 20.04.2026). Die wachttijd bedraagt

3.1.2 Gezinnen

43. De niet-uitvoering van rechterlijke beslissingen treft niet alleen individuele personen, maar ook gezinnen met kinderen die zich in een zeer kwetsbare situatie bevinden⁷⁵.
44. Uit het arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 februari 2026⁷⁶ blijkt dat Fedasil ook, althans tijdelijk, heeft geweigerd om kwetsbare gezinnen onderdak te bieden, ondanks veroordelingen van de Franstalige arbeidsrechtbank van Brussel die Fedasil daartoe verplichtten. Ook hier wordt, met toepassing van de nieuwe wet van 14 juli 2025, geargumenteed dat hun verzoek om internationale bescherming een volgend verzoek is⁷⁷.

3.2 De staat blijft weigeren om dwangsommen te betalen

3.2.1 Dwangsommen: de regering weigert te betalen

45. De regering erkent openlijk dat het gaat om een bewuste en weloverwogen politieke keuze om rechterlijke beslissingen niet uit te voeren en te weigeren de daaruit voortvloeiende dwangsommen te betalen. In een interview aan de krant *L'Echo* van 27 september 2025 heeft de minister van Asiel en Migratie het volgende verklaard:

*“Ik heb een situatie geërfd die ik niet gekozen heb, ik ben niet bereid om de dwangsommen te betalen. Ik vind het belangrijk dat dat geld wordt gebruikt voor een structurele oplossing van het probleem.”*⁷⁸.

Dat heeft geleid tot de publicatie van een gezamenlijk persbericht op 1 oktober 2025 door het College van procureurs-generaal, het College van de hoven en rechtbanken en het Hof van Cassatie, waarin ze het volgende benadrukken *“De uitspraak van de minister is zorgwekkend en ondermijnt de grondwettelijk verankerde fundamentele van onze rechtsstaat en in het bijzonder de*

nu 2 maanden, maar is op het hoogtepunt van de crisis ooit langer geweest; zie met name: EHRM, [M.V. en anderen t. België](#), 9 april 2026, zie hierboven, dat wachttijden tot 338 dagen vermeld voor gevallen tussen 2022 en 2024.

⁷⁵ Zie Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Ciré, HUB Humanitaire, Dokters van de Wereld, Artsen zonder Grenzen, BELRefugees en Caritas International, [Politique de non-accueil: État des lieux, Juillet-Décembre 2025](#). Zie ook Amnesty International, [The state of the world's human rights](#), april 2026, p. 99: “Authorities continued to leave thousands of asylum seekers – mostly single and male homeless and destitute by denying them access to reception facilities. In August, parliament adopted a new law excluding certain groups from accessing reception facilities, which meant that even some families with children were forced to sleep on the streets.” [Vertaling: “De autoriteiten houden duizenden asielzoekers - voornamelijk alleenstaande mannen - in een situatie van dakloosheid en grote nood door hen de toegang tot opvangstructuren te ontfemen. In augustus keurde het parlement een nieuwe wet goed die bepaalde groepen uitsluit van toegang tot die structuren, waardoor zelfs sommige gezinnen met kinderen gedwongen werden op straat te slapen.”] Zie ook Lisa De Bode, [“Omaidullah \(5\), kind van asielzoekers, slaapt in een tent in de Brusselse Begijnhofkerk. Leren lezen doet hij via YouTube”](#), *demorgen.be*, 28 oktober 2025.

⁷⁶ Grondwettelijk Hof, [arrest nr. 23/2026](#), 26 februari 2026, A.1.1.2.

⁷⁷ Zie ook Baptiste Hupin, [“A la demande de la ministre de l'Asile et de la Migration”, Fedasil refuse l'hébergement à une famille malgré une décision de justice.”](#), *rtbf.be*, 11 september 2025.

⁷⁸ *L'Echo*, [“Anneleen Van Bossuyt, ministre de l'Asile et de la Migration \(N-VA\) «Le revenu d'intégration des réfugiés sera conditionné aux efforts d'intégration”](#), *L'Echo*, 27 september 2025.

scheiding der machten.”⁷⁹ De instellingen hebben vervolgens het volgende benadrukt: “De uitspraken van minister Van Bossuyt zijn symptomatisch voor een verontrustende evolutie waarin een lid van de uitvoerende macht zich boven de wet meent te kunnen plaatsen. Dit is in strijd met de beginselen van een democratische rechtsstaat.”⁸⁰

46. Het bewuste en aanhoudende karakter van de weigering om de door de Belgische rechtbanken en hoven gewezen vonnissen en arresten uit te voeren, wordt eveneens bevestigd door de verklaringen van de minister op haar eigen sociale media⁸¹.

Op 22 april 2026 verklaarde de minister in het federaal parlement het volgende: “Ik benadruk dat ik die dwangsommen niet kan en zal betalen.”⁸² en “Door Fedasil en mijn kabinet werd nog geen enkel bedrag uitbetaald. Bijgevolg hebben er sinds mijn aantreden ook nog geen openbare verkopen plaatsgevonden”⁸³.

3.2.2 Moeilijkheden om de staat te dwingen dwangsommen te betalen

47. In het kader van een collectieve vordering die door negen verenigingen zonder winstoogmerk tegen Fedasil was ingesteld, heeft het hof van beroep Brussel in een arrest van 18 november 2025 geoordeeld⁸⁴, dat beslaglegging op een rekening van Fedasil niet mogelijk was, vermits die rekening “geen ‘goed vormt dat duidelijk niet nuttig is voor de uitoefening van de opdracht van Fedasil of voor de continuïteit van de openbare dienst’, vermits in concreto blijkt dat de middelen op die rekening dienen voor de werking van het opvangcentrum in Lommel.”⁸⁵
48. Dit arrest, waartegen nog cassatieberoep kan worden ingesteld, bevestigt eens te meer dat de gedwongen uitvoering van dwangsommen tegen de Belgische Staat in de praktijk, behalve in uitzonderlijke gevallen zoals hierna beschreven, gedoemd is te mislukken.
49. Een recent voorbeeld waarin het uitzonderlijk mogelijk was om de dwangsommen te innen, vormt de uitzondering die de regel bevestigt. Vier asielzoekers zijn erin geslaagd om dwangsommen ten belope van 39.567,50 euro te recupereren⁸⁶. Deze dwangsommen waren opgelegd omdat deze vier personen geen opvang kregen, hoewel ze daar wel recht op hadden. Deze zaak haalde reeds

⁷⁹ College van procureurs-generaal, College van de hoven en rechtbanken en het Hof van Cassatie, [Rechterlijke macht: ‘Rechterlijke uitspraken zijn bindend - ook voor ministers’](#), Gezamenlijke reactie van de rechterlijke macht op recente verklaringen van minister Anneleen Van Bossuyt, 1 oktober 2025.

⁸⁰ College van procureurs-generaal, College van de hoven en rechtbanken en het Hof van Cassatie, [Rechterlijke macht: ‘Rechterlijke uitspraken zijn bindend - ook voor ministers’](#), Gezamenlijke reactie van de rechterlijke macht op recente verklaringen van minister Anneleen Van Bossuyt, 1 oktober 2025.

⁸¹ Zo publiceerde de minister van Asiel en Migratie op 7 februari 2026 het volgende bericht op haar Facebook-pagina: “Sinds mijn aantreden als minister is het aantal dwangsomveroordelingen van Fedasil met meer dan de helft gedaald. Maar ik kan en zal ze alsnog niet betalen. Belastinggeld kan je maar één keer uitgeven. Mijn departement staat voor heel grote besparingen, dus ik moet iedere euro drie keer omdraaien. Daarom investeer ik beter in het verstrengen van het asiel- en migratiebeleid, zoals de kiezer heeft gevraagd, dan in het uitbetalen van grote sommen aan individuele asielzoekers. Die keuze is niet vanzelfsprekend, maar ze werkt wel.”, Anneleen Van Bossuyt, [Facebook](#), 7 februari 2026.

⁸² Minister Anneleen Van Bossuyt, Parl. St. Kamer [CRIV 56-COM 355](#), p. 58.

⁸³ *Idem*.

⁸⁴ Brussel, 18 november 2025, nr. 2025/ AR/ 846

⁸⁵ Brussel, 18 november 2025, nr. 2025/AR/846, par. 6.

⁸⁶ Karlien Beckers, “[België plooit dan toch en betaalt dwangsom aan asielzoekers na weigering opvang](#)”, [standaard.be](#), 23 april 2026; BRUZZ, “[Vier asielzoekers krijgen 40.000 euro schadevergoeding omdat ze geen opvang kregen](#)”, [vrt.be](#), 23 april 2026.

in 2024 de actualiteit toen de advocate, in het kader van diezelfde zaak, meerdere goederen op het kabinet van de toenmalige staatssecretaris voor Asiel en Migratie in beslag had laten nemen, waaronder een koffieautomaat. Dat beslag had toen slechts ongeveer 115 euro opgebracht. Door de geldende wettelijke beperkingen kon toen geen bijkomend beslag op goederen van de Staat worden gelegd. Deze keer werd beslag gelegd op rekeningen van de Regie der Gebouwen, met de voorafgaande toestemming van een rechter⁸⁷. Mocht er nog bewijs voor nodig zijn, dan toont dit succes aan hoe moeilijk, omslachtig en tijdrovend het is om de overheden tot betaling te dwingen, zonder enige garantie op resultaat.

Dat betekent een volledige uitholling van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel en van de toegang tot justitie voor verzoekers om internationale bescherming aan wie de opvang wordt geweigerd waarop zij recht hebben.

3.3 De regering negeert een arrest van het Grondwettelijk Hof

50. Zoals hierboven uiteengezet, heeft het Grondwettelijk Hof bij arrest van 26 februari 2026⁸⁸ de bepaling opgeschort die Fedasil toelaat materiële bijstand te weigeren aan bepaalde personen die reeds internationale bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie. Daarnaast heeft het een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie over de verenigbaarheid van deze maatregel met het Unierecht. In afwachting van de beslissing van het Hof van Justitie blijft de maatregel geschorst.
51. De minister van Asiel en Migratie heeft onmiddellijk gereageerd door te verklaren dat zij, ondanks de schorsing door het Grondwettelijk Hof van de betrokken bepalingen, niet zou stoppen met het opschorten van de opvang, maar dit zou voortzetten “op basis van een andere rechtsgrond”⁸⁹.
52. Naar aanleiding van het arrest van het Grondwettelijk Hof heeft de minister op 2 maart 2026 een omzendbrief uitgevaardigd aan Fedasil. Daarmee gaf ze Fedasil de instructie om, ondanks het arrest van het Grondwettelijk Hof van 26 februari 2026, elk verzoek om internationale bescherming dat in België werd ingediend door een persoon die reeds internationale bescherming geniet in een andere lidstaat van de Europese Unie, te behandelen als een volgend verzoek om internationale bescherming. De Belgische regering beweert - ook in haar actieplan⁹⁰ - onder meer dat het Europees asiel- en migratiepact dat in juni in werking trad, een passende juridische basis biedt voor de voorgestelde maatregelen⁹¹.

⁸⁷ Belga, “[Schuld van Regie der Gebouwen mag dienen om dwangsommen aan asielzoekers uit te betalen](#)”, *Bruzz.be*, 22 oktober 2025.

⁸⁸ Grondwettelijk Hof, [arrest nr. 23/2026](#), 26 februari 2026.

⁸⁹ Zie bijvoorbeeld Belga, “[Minister Van Bossuyt zet opvangstop reeds beschermde asielzoekers verder, ondanks schorsing Grondwettelijk Hof](#)”, 4 maart 2026: Bovendien biedt de Belgische wetgeving een juridische basis om het beleid verder te zetten, zegt de minister. “We respecteren de uitspraak van het Grondwettelijk Hof en wachten het oordeel van het Europese Hof van Justitie af. Uit onze juridische analyse blijkt echter dat de Belgische wetgeving nog bijkomende gronden biedt om opvang te weigeren aan mensen die al bescherming hebben in een andere Europese lidstaat. Die wettelijke mogelijkheden zullen we uiteraard benutten.”

⁹⁰ [Tussenkomst van België betreffende de zaak Camara t. België \(verzoekschrift nr. 49255/22\) - Actieplan](#), 29 juni 2026, p. 24.

⁹¹ Kamer - Commissie Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken, [Integraal Verslag, 2025-2026, 17 september 2025](#), CRIV 56 COM 186, p. 14.

53. Voornoemde reactie van de Belgische overheden is in meer dan één opzicht problematisch. De regering gaat voorbij aan de redenen die het Grondwettelijk Hof ertoe hebben gebracht de maatregel op te schorten, met name de vaststelling dat deze maatregel een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou kunnen veroorzaken. Ze gaat ook voorbij aan de ernstige twijfels die het Grondwettelijk Hof heeft geuit over de verenigbaarheid van de regeling met het Unierecht, terwijl het Hof van Justitie van de Europese Unie zich nog niet heeft uitgesproken over de zaak. Het is geen uitgemaakte zaak dat het Europees asiel- en migratiepact een goede grondslag vormt voor de voorgestelde maatregelen. Net daarom is het essentieel om te wachten op het antwoord op de prejudiciële vraag die het Grondwettelijk Hof aan het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft gesteld. Ten slotte is de regering van plan de opvangbeperking te handhaven op basis van een andere rechtsgrond, terwijl ze zelf de wettelijke basis had laten aannemen die nu ter discussie staat om dit beleid mogelijk te maken.
54. In een opiniestuk⁹² hebben zestien specialisten inzake grondwettelijk recht van verschillende universiteiten aan beide kanten van de taalgrens deze kritiek gedeeld en de ‘ongeziene ernst’ van de aanpak van de minister benadrukt⁹³. Ook de voorzitter van de Orde van Franstalige en Duitstalige balies heeft de inbreuken op de rechtsstaat aangeklaagd na de verklaringen die werden afgelegd na het arrest van 26 februari 2026⁹⁴, net als onder andere de organisaties van het middenveld zoals Vluchtelingenwerk Vlaanderen⁹⁵ en Amnesty International⁹⁶.
55. Meerdere organisaties - CIRE, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Ligue des droits humains francophone, ADDE, Samusocial, OBFV en Liga voor mensenrechten - hebben bij de Raad van State een verzoek tot schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid ingediend tegen deze opvangweigering.
56. De Raad van State heeft de verzoekende organisaties op 27 maart 2026 in het gelijk gesteld door de betwiste richtlijn en het bevel tot uitvoering van de beslissing die de minister van Asiel en Migratie op 2 maart 2026 aan Fedasil had gegeven, op te schorten⁹⁷. De Raad van State heeft eveneens vastgesteld dat de omzendbrief van de minister ‘regelgevende waarde’ heeft en bijgevolg ter advies had moeten worden voorgelegd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State⁹⁸. Ondanks deze opschorting door de Raad van State hebben de Belgische overheden meermaals verklaard dat ze hun beleid zouden handhaven⁹⁹.

⁹² Collectief van hoogleraren en universitaire docenten grondwettelijk recht, “[La Cour constitutionnelle ignorée : une dérive inquiétante pour l’Etat de droit démocratique](#)”, *lesoir.be*, 9 maart 2026.

⁹³ Door ons onderstreept.

⁹⁴ Stéphane Gothot, “[Etat de droit et pauvre justice](#)”, *La Tribune, avocats.be*.

⁹⁵ Vluchtelingenwerk Vlaanderen, “[Minister die trouw beloofde aan de grondwet, negeert het grondwettelijk hof](#)”, vluchtelingenwerk.be, 5 maart 2026.

⁹⁶ Franstalig Belgisch Amnesty International, “[Rapport annuel : la Belgique doit davantage joindre les actes à la parole](#)”, 21 april 2026.

⁹⁷ Raad van State, arrest nr. 266.219, 27 maart 2026.

⁹⁸ Raad van State, arrest nr. 266.219, 27 maart 2026, p. 38.

⁹⁹ European Migration Network, “[Le Conseil d’État belge suspend l’instruction limitant l’accueil des demandeurs déjà protégés dans l’UE](#)”, 27 maart 2026.

Naar aanleiding van deze beslissing hebben ongeveer 500 personeelsleden van Fedasil op 3 april 2026 een open brief gericht aan de minister van Asiel en Migratie, gepubliceerd in de Nederlandstalige krant *De Standaard*¹⁰⁰ en de Franstalige krant *Le Soir*¹⁰¹. Daarin stelden ze de weigering om opvang te verlenen aan bepaalde categorieën van asielzoekers aan de kaak en eisten ze respect voor de rechtsstaat.

57. Op 17 juni 2026 gaf de minister van Asiel en Migratie per e-mail instructie aan Fedasil om de materiële hulp te beperken voor verzoekers om internationale bescherming die reeds bescherming genieten in een andere lidstaat van de Europese Unie. Bij arrest van 8 juli 2026 heeft de Raad van State deze nieuwe instructie eveneens opgeschort¹⁰².

3.4 De retoriek evolueert

58. Sinds het arrest *Camara* worden rechterlijke beslissingen nog steeds systematisch niet uitgevoerd. De niet-naleving van rechterlijke beslissingen inzake opvang betreft zowel het subjectieve als het objectieve contentieux. Deze aanhoudende weigering werd recent opnieuw vastgesteld door het EHRM in de zaak *M.V. en anderen t. België*¹⁰³.
59. De voormalige staatssecretaris voor Asiel en Migratie heeft meermaals benadrukt dat de niet-uitvoering van duizenden beslissingen van de arbeidsrechtbanken geen politieke beslissing is, maar voortvloeit uit een zuiver materiële onmogelijkheid¹⁰⁴. Myria en het FIRM hadden in hun tussenkomst van 2024¹⁰⁵ al gewezen op het betwistbare karakter van dat argument, alsook op het problematisch karakter van deze benadering op langere termijn.
60. Hoewel dit argument nog steeds wordt gebruikt¹⁰⁶, is er sindsdien toch een aanzienlijke verandering in de retoriek van de Belgische autoriteiten merkbaar. In haar reactie op de verslagen van OVB, Myria en het FIRM over de opvolging van het arrest *Camara*, heeft de Belgische autoriteit aangestipt dat hun aanbevelingen “*kaderen in een fundamenteel andere politieke visie*” en dat “[s]ommige van deze aanbevelingen bovendien indruisen tegen de beleidskeuzes die duidelijk zijn vastgesteld in het regeerakkoord, dat het actiekader van de bestaande regering vormt”¹⁰⁷.

¹⁰⁰ Medewerkers van Fedasil, “[Open brief van 477 medewerkers Fedasil aan hun minister, Anneleen Van Bossuyt: ‘Wij willen de gevolgen van uw beleid niet op ons geweten hebben’](#)”, *standaard.be*, 2 april 2026.

¹⁰¹ Medewerkers van Fedasil, “[Lettre ouverte à Anneleen Van Bossuyt, ministre de l’Asile et de la Migration](#)”, *lesoir.be*, 3 april 2026.

¹⁰² Raad van State, [arrest nr. 267.364 van 8 juli 2026](#).

¹⁰³ EHRM, *M.V. en anderen t. België*, nr. 52836/22 en andere, 9 april 2026, par. 9, 30, 41, 53 en 124.

¹⁰⁴ Staatssecretaris voor Asiel en Migratie, [Brief aan de Commissaris voor de Mensenrechten van de Raad van Europa over de opvang van verzoekers om internationale bescherming](#), 16 december 2022.

¹⁰⁵ Myria en FIRM, [Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest *Camara t. België*](#), 10 juli 2024.

¹⁰⁶ Zie bijvoorbeeld de minister van Asiel en Migratie die voor de Commissie Binnenlandse Zaken van de Kamer van volksvertegenwoordigers op 24 juni 2026 heeft verklaard (samengevat betoog) dat ‘noch zij, noch haar diensten de vereiste middelen hebben om de dwangsommen te betalen en dat ze elke euro nodig heeft indien ze de opvang van alle personen met recht op opvang zouden moeten garanderen.’ Mondelinge vragen + interpellatie: <https://media.dekamer.be/meeting/56-020006-U1889>.

¹⁰⁷ [Reply from the authorities \(28/07/2025\) following communications from NGOs \(02/07/2025 and 21/07/2025\) in the case of *Camara v. Belgium*](#), DH-DD(2025)870, 21 juli 2025.

61. De minister van Asiel en Migratie heeft in september 2025 en in april 2026 herhaald dat de dwangsommen waartoe de Belgische Staat werd veroordeeld voor het niet verzekeren van de opvang, noch nu, noch later zullen worden betaald¹⁰⁸. Ze roept nu expliciet de doeltreffendheid van het gevoerde beleid en het naast zich neerleggen van rechterlijke uitspraken in om haar beleid te rechtvaardigen. Zo wordt zij geciteerd met de verklaring dat de hervorming *“effect heeft en het beleid verderzetten daarom belangrijk is. De instroom van personen die al bescherming kregen in een andere EU-lidstaat is in de periode september-december 2025 gedaald met maar liefst 83 procent ten opzichte van dezelfde periode in 2024.”*¹⁰⁹ Ze werd eerder al geciteerd in de volgende bewoordingen: *“We moeten vaststellen dat de rechterlijke macht soms in de weg staat om het beleid te kunnen voeren dat wij willen voeren”*¹¹⁰.
62. Er wordt niet langer een onmogelijkheid ingeroepen om rechterlijke beslissingen uit te voeren. Integendeel, het niet-uitvoeren van vonnissen en arresten wordt voorgesteld als een weerspiegeling van een verschil in visie tussen de politieke macht en de rechtbanken. Van het gevoerde beleid - dat er dus op neerkomt de rechterlijke macht te negeren - wordt zelfs gezegd dat het een bewuste keuze is, die bovendien als ‘doeltreffend’ wordt voorgesteld.
63. Zoals het FIRM overigens benadrukte in zijn recente rapport over de rechtsstaat in België, ondermijnt deze problematiek het principe van de scheiding der machten, het recht op toegang tot een onafhankelijke rechter, het recht op een eerlijk proces, het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel, alsook de onderliggende grondrechten waarvoor bescherming wordt gezocht, zoals het verbod op foltering en onmenselijke en vernederende straffen of behandelingen¹¹¹.
64. Tot slot moet worden benadrukt dat de niet-uitvoering niet alleen betrekking heeft op asiel en migratie, zoals ook in de vorige tussenkomst werd uiteengezet. Door zelf rechterlijke beslissingen niet te respecteren, dragen de Belgische overheden bij aan het ontstaan van een cultuur van niet-naleving en onverschilligheid ten opzichte van het recht, die zich uitbreidt naar de hele samenleving¹¹².

4. Conclusie

65. De Belgische autoriteiten blijven structureel in gebreke wat betreft de naleving van het recht op opvang van verzoekers om internationale bescherming en de naleving van rechterlijke uitspraken.
66. Terwijl meer dan 1.000 personen (minstens) op opvang wachten, hebben de Belgische autoriteiten beslist om de capaciteit van het opvangnetwerk en het budget van Fedasil te verlagen. De maatregelen waarin de wet voorziet in geval van verzadiging van het opvangnetwerk - zoals het

¹⁰⁸ L’Echo, [“Anneleen Van Bossuyt \(N-VA\): “Le revenu d’intégration des réfugiés sera conditionné aux efforts d’intégration”](#)”, 27 september 2025.

¹⁰⁹ Belga, [“Minister Van Bossuyt zet opvangstop reeds beschermde asielzoekers verder, ondanks schorsing Grondwettelijk Hof”](#), *vrt.be*, 4 maart 2026.

¹¹⁰ Mona Loontjens, [“Bomvolle Speakers Corner over ‘strengste asielbeleid ooit’ van minister Anneleen Van Bossuyt: “Griekenland voert een pestbeleid, het is Aalter in het kwadraat”](#)”, *hln.be*, 2 oktober 2025.

¹¹¹ FIRM, [De rechtsstaat en mensenrechten in België](#), 15 oktober 2025, pp. 13-16.

¹¹² In november 2024 heeft het FIRM een onderzoek gedaan om de omvang en de impact van het probleem te onderzoeken: FIRM, [“Onderzoek naar de niet-uitvoering van rechterlijke beslissingen”](#), 19 november 2024.

inschakelen van noodopvang, opvang in de vorm van financiële steun in plaats van materiële huisvesting of een spreidingsplan - worden bewust niet uitgevoerd. Integendeel, de regering probeert de bestaande wettelijke opties af te schaffen, in strijd met de aanbevelingen van het Comité van Ministers en de arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Het Grondwettelijk Hof herinnert haar in sommige gevallen aan haar verplichtingen¹¹³.

67. Sinds het arrest *Camara* worden rechterlijke beslissingen van arbeidsrechtbanken nog steeds systematisch niet uitgevoerd: hoewel het aantal veroordelingen is afgenomen, worden nationale rechterlijke beslissingen die de Belgische staat verplichten verzoekers om internationale bescherming op te vangen, nog steeds niet binnen een redelijke termijn uitgevoerd en worden de dwangsommen die zijn opgelegd om druk uit te oefenen op de overheden, niet betaald. Dit betekent een volledige uitholling van het recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel en van de toegang tot justitie voor verzoekers om internationale bescherming aan wie de opvang waarop zij recht hebben wordt geweigerd.
68. Deze toenemende tendens van de overheden om nationale en internationale rechterlijke beslissingen niet uit te voeren, vormt een ernstige aantasting van de rechtsstaat in België. Deze situatie is al enkele jaren aan de gang en lijkt zich zowel in daden als in politieke verklaringen te versterken.
69. Tot slot moet worden vastgesteld dat de Belgische autoriteiten hun internationale verplichtingen en de grondrechten van verzoekers om internationale bescherming blijven schenden en aldus de uitvoering van het arrest *Camara t. België* in gevaar brengen.

5. Aanbevelingen

70. Gelet op het voorgaande, herhalen Myria en het FIRM de aanbevelingen die ze in 2025 hebben geformuleerd en roepen de Belgische overheden op om:
 1. Zo snel mogelijk de capaciteit van het opvangnetwerk aanzienlijk en duurzaam te verhogen, en minstens te behouden, zodat alle verzoekers om internationale bescherming met recht op opvang kunnen worden opgevangen en het hoofd kan worden geboden aan toekomstige schommelingen.
 2. Te zorgen voor een toereikend budget voor de werking van Fedasil.
 3. De rechterlijke beslissingen onmiddellijk uit te voeren en de verschuldigde dwangsommen te betalen.
 4. Af te zien van wetsontwerpen die een behoorlijke uitvoering van het arrest-*Camara* belemmeren en bestaande, wettelijke en structurele oplossingen afschaffen die toelaten rechterlijke beslissingen uit te voeren en de huidige opvangcrisis (evenals eventuele toekomstige tekorten aan opvangplaatsen) aan te pakken.

¹¹³ Grondwettelijk Hof, [arrest nr. 66/2026 van 21 mei 2026](#), p. 22.

Myria en het FIRM verwijzen eveneens naar hun andere aanbevelingen die ze in de vorige tussenkomst hebben geformuleerd en die nog steeds actueel zijn¹¹⁴.

¹¹⁴ Myria & FIRM, [Tussenkomst bij het Comité van Ministers van de Raad van Europa betreffende de uitvoering van het arrest *Camara t. België* \(nr. 49255/22\)](#), 2 juli 2025, p. 18 en v.